

23. Pálená střešní krytina

23.1 Výhody pálené střešní krytiny

23.1.1 Tradice

Do střední Evropy se pálená taška dostává v době rozkvetu římského impéria. Velký rozmach pak zaznamenává s rozvojem průmyslu, kdy v 19. století byla vyvinuta drážková taška – tzv. Hollandská pánev, která se s určitými obměnami vyrábí dodnes.

23.1.2 Ekologie a zdravé životní prostředí

Pálené tašky se vyrábí z čistě přírodních materiálů (hlíny, jílu, vody) za působení ohně. Neobsahují žádné škodliviny či přísady a dají se snadno recyklovat. Pálený střep má vysoký tepelný odpor, vynikající akumulaci schopnosti a příznivý součinitel prostupu vodních par – taška tzv. „dýchá“. Proto při použití na střeše vytváří příjemné mikroklima bez plísní a mikrobů, což je vítané zvláště při současném častém využívání podkroví.

23.1.3 Široký sortiment

Tvárnost hlíny umožňuje vyrábět velmi širokou různorodou škálu modelů různých tvarů a ozdobných doplňků, kterými je možné vytvořit z každé střechy jedinečný originál.

23.1.4 Barevnosti

Přímo výpalem hlíny se získává přírodní cihlová červeň, která není (na rozdíl od jiných druhů výrobků) ničím přibarvována – tzv. rezná taška. Nanášením jílových kalů s různým obsahem oxidů kovů a křemičitých přísad na vysušenou tašku vzniká následným výpalem široká škála barevných možností – engob a glazur. Díky tomu je možno architektonicky sladit každou střechu s daným prostředím.

23.1.5 Odolnost vůči UV záření a agresivnímu prostředí

Vzhledem k tomu, že barvy jsou součástí tašky (nejedná se o disperzní nátěry a nástřiky, ale engobování a glazování), jsou trvalé, odolné vůči UV záření a povětrnostním vlivům po celou dobu životnosti krytiny. Vypálená taška odolává agresivnímu prostředí, kyselé deště ani ptačí trus (kyseliny a louhy) nezanechávají žádné stopy.

Hladkost povrchu pálené tašky, která je neměnná po dobu životnosti, a současná nízká nasákavost páleného střepu nejsou živnou půdou pro usazování mechů a lišejníků, pálená taška je vůči většině druhů mechů odolná.

23.1.6 Bezpečnost střešního pláště

Systém dvojité drážky v hlavové i boční části ražených tašek zaručuje mimořádnou ochranu a bariéru proti vnikající vodě, vířivému sněhu a prachu. Pálená taška tak více ochraňuje podstřešní konstrukce proti působení vlhka a lze ji použít ve velmi nízkých sklonech a v jakékoliv nadmořské výšce.

23.2 Definice a rozdělení

23.2.1 Střecha

Střecha (definice podle ČSN 73 1901 Navrhování střech. Základní ustanovení) – je stavební konstrukce nad chráněným (vnitřním) prostředím, vystavená přímému působení atmosférických vlivů, podílející se na zabezpečení

požadovaného stavu prostředí v objektu. Sestává z nosné střešní konstrukce a jednoho nebo několika střešních plášťů oddělených vzduchovými vrstvami.

Podle sklonu se dělí na střechu: plochou $\alpha \leq 5^\circ$
 šikmou $5^\circ < \alpha \leq 45^\circ$
 strmou $45^\circ < \alpha \leq 90^\circ$.

Podle tvaru se dělí na střechu: sedlovou
 valbovou
 polovalbovou
 pultovou
 stanovou
 mansardovou.

Tyto základní typy střech mohou být doplněny vikýři – valbovým, trapézovým, trojbokým, pultovým, Napoleonským kloboukem či např. Volským okem.

Kombinací různých typů těchto střech a vikýřů vznikají originální, architektonicky zajímavé tvary střech. Na každý typ takovéto střechy lze zvolit vhodný model pálené tašky podle jejího tvaru a velikosti, podle tvaru drážek a podle způsobu krytí a kladení.

Tab. 23-1 Bezpečný sklon střechy podle „Pravidel pro pokrývání střech pálenou krytinou“

PÁLENÁ KRYTINA			
	Druh krytiny	Způsob krytí	BS
Drážková krytina			
Se spojitou vodní drážkou	taška pro malé sklony - s přímou naválkou - s kónickou naválkou	jednoduché	22°
S přerušovanou vodní drážkou	taška se žlábkem - jedním - dvěma	jednoduché	30°
Posuvná	taška posuvná v drážce	jednoduché	30°
Tažená s boční drážkou	taška s boční drážkou	jednoduché	35°
Nedrážková krytina (bez drážkování)			
S boční lištou	taška krepovka	jednoduché	35°
Klenuté	esovka	s řezem překrytým	35°
		s řezem na sraz	40°
	prejzové krytiny	jednoduché	40°
Rovné	bobrovka	dvojitě (šupinové, korunové)	30°
		jednoduché s podložením	40°

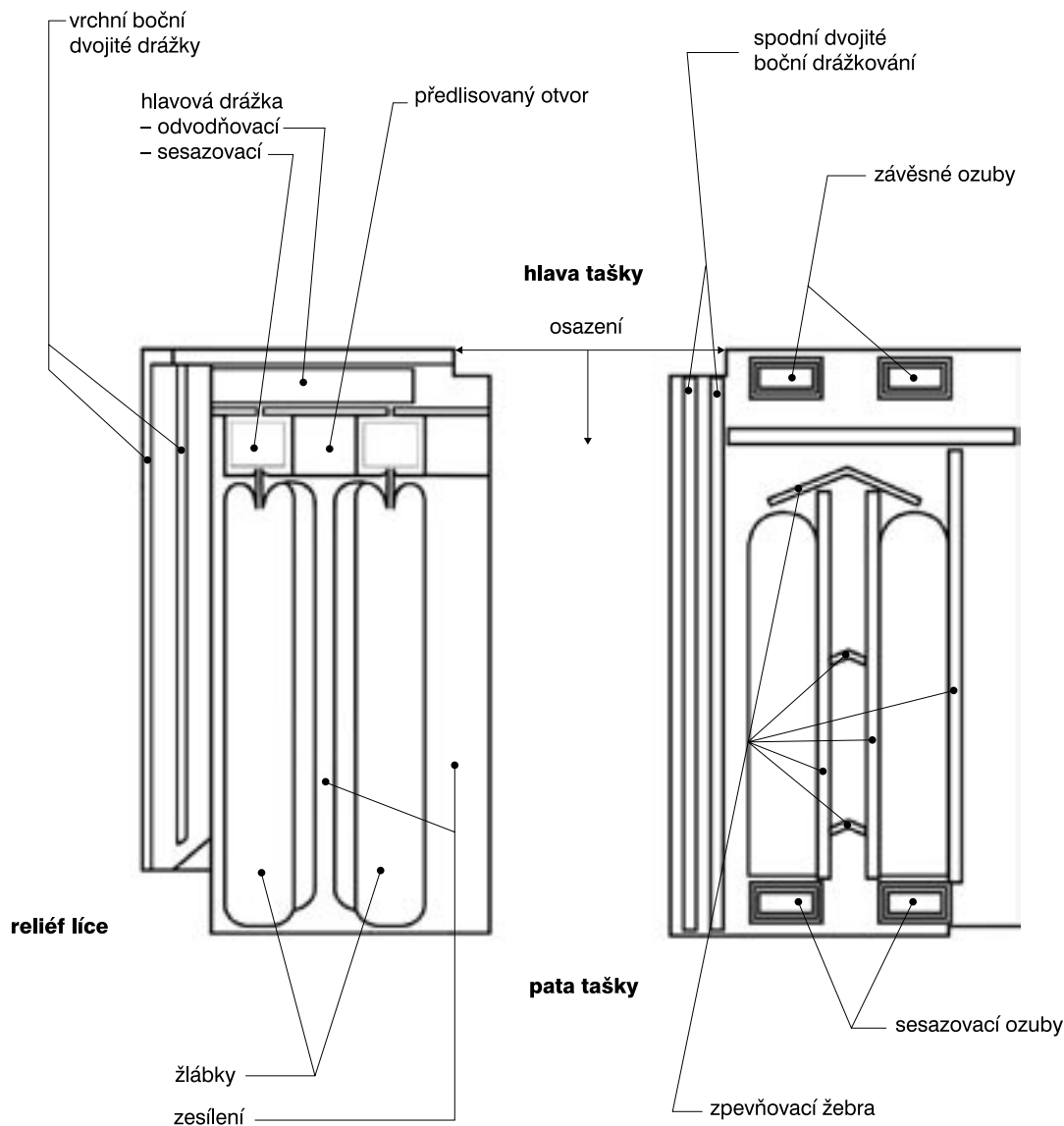
23.2.2 Pálené tašky

Pálené tašky lze rozdělit několika způsoby:

- podle tvaru drážek
 - drážkové (se spojitou či přerušovanou vodní drážkou)
 - bez drážek
- podle tvaru líce
 - s naválkou – přímou
 - kónickou
 - se žlábkou – jedním
 - dvěma
 - rovné

- ☐ podle barevnosti povrchu
 - rezné
 - engobované
 - glazované
- ☐ podle způsobu krytí
 - dvojitě
 - jednoduché
- ☐ podle způsobu kladení
 - na stříh
 - na vazbu
- ☐ podle rovinnosti povrchu líce
 - hladké
 - rýhované
 - profilované
- ☐ podle rozměru
 - maloformátové (do plochy 1 000 cm²)
 - velkoformátové (nad 1 000 cm²).

Podle tvaru tašky, druhu drážek a způsobu krytí se následně určuje bezpečný sklon (tj. sklon, při kterém je zajištěna nepropustnost vůči srážkové vodě bez doplňkových hydroizolačních opatření) daný normou ČSN 73 1901. Rozdělení pálené krytiny podle těchto kritérií uvádí tabulka z *Pravidel pro navrhování a pokrývání střech*. Příklad složitosti drážek je uveden na obr. 23-1 Pálená taška – základní pojmy.

Obr. 23-1 Pálená taška - základní pojmy (příklad: taška ražená, dvoudrážková, s přerušovanou vodní drážkou, se dvěma lícovými žlábký)